

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/208674,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-1944-Rok-zawiedzionych-nadziei-Przemysl-14-list.html>
02.03.2026, 01:20

Strona znajduje się w archiwum.

[Następny](#)

[Powrót](#)

Ogólnopolska konferencja naukowa „1944. Rok zawiedzionych nadziei” – Przemyśl, 14 listopada 2024

14 listopada 2024 r. Instytut Pamięci Narodowej oddział w Rzeszowie i Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemyślu zapraszają na ogólnopolską konferencję naukową „1944. Rok zawiedzionych nadziei”.

14.11.2024

[II Wojna Światowa](#)

Wydarzenie odbędzie się o godz. 10:00 w auli Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemyślu, ul. Książąt Lubomirskich 6.

W bieżącym roku przypada 80. rocznica wkroczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Armii Czerwonej, akcji „Burza” przeprowadzonej przez Armię Krajową i wybuchu Powstania Warszawskiego. W 1944 r. rozpoczyna się też proces instalowania władzy komunistycznej w Polsce. Dlatego też planowane przez oddział IPN w Rzeszowie spotkanie naukowe stanowić będzie dobrą okazję do podsumowania stanu badań nad wydarzeniami przełomowego w najnowszej historii Polski 1944 roku, kończącego okupację niemiecką i stanowiącego prelude do nowej, tym razem sowieckiej dominacji. Pomimo upływu 80 lat od tych zdarzeń znaczenie zainicjowanych wówczas zmian politycznych i społecznych, także w obliczu zachodzących obecnie wydarzeń – wymaga pogłębionej refleksji w oparciu o badania o charakterze porównawczym, analitycznym czy problemowym. Nie znaczy to jednak, iż organizatorzy konferencji odrzucają a priori zagadnienia mieszczące się w kategorii *case studies*. Tym bardziej, że wspomniany 1944 r. zwiastował ogromny katalog zmian o fundamentalnym znaczeniu dla polskiej państwowości, wprowadzany z użyciem terroru i nasilającej się propagandy, bez oglądania się na losy przeciwstawiających się mu osób czy środowisk.

Konferencja odbędzie się w Przemyślu, mieście nabierającym w pojałtańskich realiach ważnego znaczenia. Mając to na uwadze, pragniemy podczas konferencji podjąć następujące zagadnienia badawcze, z uwzględnieniem najnowszych ustaleń i nieznanych dotychczas źródeł, zarówno w wymiarze międzynarodowym, ogólnokrajowym, jak i regionalnym.

Proponowane obszary badawcze:

- sprawa polska na arenie międzynarodowej,
- sytuacja w okupowanym kraju (polityczna, wojskowa, społeczna i gospodarcza),
- wysiłek zbrojny żołnierza polskiego na frontach kończącej się II wojny światowej,
- kwestie narodowościowe i religijne,
- „nowa władza” i jej plenipotenci,
- studia o charakterze biograficznym i środowiskowym.

PROGRAM KONFERENCJI:

- godz. 10.00 otwarcie konferencji

Polskie Siły Zbrojne na froncie zachodnim

- 10.10-10.30 dr Piotr Chmielowiec (IPN w Rzeszowie), *1. Samodzielna Brygada Spadochronowa w operacji „Market-Garden”*
- 10.30-10.50 dr Mirosław Surdej (IPN w Rzeszowie), *Walki 1. Dywizji Pancерnej na froncie zachodnim*
- 10.50-11.10 dr Anna Marcinkiewicz-Kaczmarczyk (IPN w Warszawie), *Pomocnicza Służba Kobiet. Wybrane aspekty*
- 11.10-11.40 przerwa kawowa

Akcja „Burza” i działania wojenne na ziemiach polskich

- 11.40-12.00 prof. dr hab. Grzegorz Ostasz (Politechnika Rzeszowska), *Militarne aspekty akcji „Burza” w Rzeszowskim Podokręgu AK*
- 12.00-12.20 dr Wojciech Grott (Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku), *Akcja „Burza” i działalność Polskiego Państwa Podziemnego w polskojęzycznej propagandzie niemieckiej Generalnego Gubernatorstwa*
- 12.20-12.40 dr Piotr Rapiński (Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi), *Szachownice i gwiazdy. 1. Pułk Lotnictwa Myśliwskiego „Warszawa” i jego działania na froncie: sierpień - wrzesień 1944 r.*

Straty wojenne

- 12.40-13.00 dr hab. Dariusz Iwaneczko (IPN w Rzeszowie, PANS w Przemyśle), *Stosunek Rządu RP na uchodźstwie do sprawy odszkodowań wojennych*
- 13.00-13.20 Wojciech Stącel (Muzeum Regionalne w Stalowej Woli - Muzeum COP), *Zakłady Południowe w Stalowej Woli w 1944 r.*
- 13.20-14.20 przerwa

Początek instalowania władzy komunistycznej na ziemiach polskich

- 14.20-14.40 prof. dr hab. Mirosław Golon (IPN w Bydgoszczy, Instytut Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu), *Sowiecki terror i represje wobec struktur Polskiego Państwa Podziemnego w 1944 r.*
- 14.40-15.00 dr Paweł Fornal (IPN w Rzeszowie), *Powstanie i działalność Resortu Bezpieczeństwa Publicznego w Polsce „lubelskiej”*
- 15.00-15.20 dr Grzegorz Michalak (badacz niezależny), *Ekspatriacja polskich ewangelików z Wileńszczyzny jako element likwidacji dziedzictwa Rzeczypospolitej Obojga Narodów przez ZSRS*
- 15.20-15.40 dr Elżbieta (s. Monika) Albiniak (IPN w Warszawie, CSDP - Zgromadzenie Sióstr Opatrzności Bożej), *Zawiedzione czy spełnione nadzieje? Siostry Opatrzności Bożej w 1944 r.*
- 15.40-16.00 Artur Brożyniak (IPN w Rzeszowie), *Powiat dobromilski w 1944 r.*
- 16.00 dyskusja i zakończenie konferencji

Zebrane artykuły pokonferencyjne zostaną opublikowane w ramach rzeszowskiej serii wydawniczej IPN jako monografia wieloautorska. Gotowe teksty do publikacji, zgodne z instrukcją wydawniczą IPN zamierzmy zgromadzić w terminie do 31 stycznia 2025 r.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

